

BAN TUYÊN GIÁO VÀ DÂN VẬN TỈNH ỦY QUẢNG NINH

TÀI LIỆU TUYÊN TRUYỀN, HƯỚNG DẪN

MỘT SỐ KỸ NĂNG SỐ CƠ BẢN cho học sinh, sinh viên



SỐNG VĂN MINH

KỸ NĂNG SỐ AN TOÀN

(Chuẩn mực – Trách nhiệm – An toàn)

I. VÌ SAO CẦN NHẬN THỨC ĐÚNG KHI SỐNG TRONG MÔI TRƯỜNG SỐ?

 **Học tập, giao tiếp, giải trí ngày càng phụ thuộc vào công nghệ số**

 **Nếu thiếu hiểu biết có thể:**

- Trở thành nạn nhân của lừa đảo, bắt nạt, dụ dỗ
- Vô tình vi phạm pháp luật hoặc làm tổn thương người khác
- Để lại dấu vết số ảnh hưởng tới hình ảnh và tương lai

II. CHUẨN MỰC HÀNH VI TRONG MÔI TRƯỜNG SỐ

1. TÔN TRỌNG TRONG GIAO TIẾP



- ✗ Không nói tục, xúc phạm, công kích cá nhân
- ✗ Không chế giễu, lan truyền thông tin chưa kiểm chứng

2. TUÂN THỦ PHÁP LUẬT

- ✗ Không chia sẻ nội dung giả, sai sự thật
- ✗ Không xâm phạm quyền riêng tư của người khác



3. CÓ TRÁCH NHIỆM VỚI THÔNG TIN

- Tự kiểm tra tính đúng sai trước khi chia sẻ
- Không tung tin giả, tin giật gân, cổ xúy lối sống lệch chuẩn



III. KIẾN THỨC SỐ CẦN TRANG BỊ



- Phân biệt fake news, clickbait, deepfake
- Kỹ năng bảo mật cá nhân: đặt mật khẩu mạnh, xác thực 2 lớp
- Nhận thức về “dấu vết số” và hậu quả lâu dài của hành vi trên mạng
- Sử dụng mạng xã hội để học tập, kết nối tích cực, xây dựng hình ảnh cá nhân lành mạnh

IV. KỸ NĂNG ỨNG XỬ AN TOÀN TRÊN MẠNG



- 🛡️ Cài đặt quyền riêng tư cho tài khoản cá nhân
- 🛡️ Tránh đăng ảnh nhạy cảm, thông tin cá nhân như địa chỉ, mã OTP
- 🛡️ Không kết bạn, trò chuyện với người lạ đáng ngờ
- 🛡️ Biết cách báo cáo – chặn – rút lui khi gặp tình huống tiêu cực

SỬ DỤNG AI CÓ ĐẠO ĐỨC

KỸ NĂNG SỐ THÔNG MINH

(Trí tuệ nhân tạo - Trí tuệ trách nhiệm)

I. "AI" LÀ GÌ? TẠI SAO CẦN DÙNG "AI" CÓ TRÁCH NHIỆM

AI (Trí tuệ nhân tạo) là công nghệ giúp máy tính xử lý thông tin, tạo nội dung, hỗ trợ ra quyết định...

 AI đã hiện diện trong: tìm kiếm Google, ChatGPT, gợi ý video TikTok, nhận diện khuôn mặt, chatbot...

 Nguy cơ nếu dùng AI thiếu trách nhiệm:

- ◆ Sao chép và sử dụng nội dung trái phép (plagiarism)
- ◆ Phụ thuộc vào AI, mất tư duy phản biện
- ◆ Gây tổn hại thông tin cá nhân, đạo đức học đường

II. KỸ NĂNG ỨNG DỤNG "AI" TRONG HỌC TẬP

1. SỬ DỤNG "AI" LÀM CÔNG CỤ HỖ TRỢ, KHÔNG THAY THẾ VIỆC HỌC:

 Gợi ý ý tưởng, tóm tắt bài, tra cứu nhanh...

 Luôn kiểm tra lại thông tin, không sao chép nguyên văn



2. TỰ HỌC QUA "AI":

-  Dùng AI luyện ngôn ngữ, giải bài tập, mô phỏng thí nghiệm
-  Biết đặt câu hỏi đúng, phản biện với AI

3. TRÁNH PHỤ THUỘC VÀ GIAN LẬN HỌC TẬP BẰNG "AI":

-  Không dùng AI để làm bài thi, luận văn
-  Không gửi nội dung AI tạo ra mà không chỉnh sửa, trích dẫn

III. ỨNG DỤNG "AI" TRONG LÀM VIỆC & CUỘC SỐNG

TRONG CÔNG VIỆC:

- ✓ **Tăng năng suất:** viết báo cáo, tạo trình chiếu, quản lý thời gian
- ✓ **Biết phân biệt** đâu là gợi ý, đâu là trách nhiệm cá nhân



TRONG CUỘC SỐNG:

- ✓ **Cá nhân hóa trải nghiệm:** nghe nhạc, xem phim, học online
- ✓ **Nhận diện lừa đảo AI:** deepfake, giả giọng người thân, chatbot độc hại

IV. ĐẠO ĐỨC VÀ TRÁCH NHIỆM KHI DÙNG "AI"

- ✓ **Bảo vệ dữ liệu cá nhân:** không chia sẻ hình ảnh, giọng nói, tài khoản qua ứng dụng AI lạ
- ✓ **Tôn trọng quyền tác giả:** không đạo văn, không lan truyền nội dung sai sự thật do AI tạo ra
- ✓ **Duy trì tư duy phản biện:** không "mù quáng" tin vào AI
- ✓ **Thực hiện đúng trách nhiệm học tập:** không gian lận, lạm dụng AI để thay thế công sức bản thân

